స్నేహం

మోకాళ్ల మీద గడ్డం ఆన్చి చూస్తూ కూర్చుంది సుమిత్ర. క్రింద గడ్డి కొనలమీద తడి మెరుస్తోంది. దూరాన వున్న నీలం పూలు గాలికి వూగుతున్నాయి. గాలికి పైనుంచి కనకాంబరం రంగు గొట్టం పువ్వొక్కటి రాలి క్రింద పడింది. బరువుగా నిట్టూర్పు వదిలింది సుమిత్ర.

పుస్తకంలోంచి తలెత్తి చూసింది వసుంధర. "ఏమిటది? ఇందాకణ్ణించి చూస్తున్నాను?" అంది.

సుమిత్ర మాట్లాడలేదు. దూరాన వున్న చెట్ల కొనల మీద స్వర్ణారుణ కాంతితో సూర్యుని కిరణాలు ప్రసరిస్తున్నాయి. అంతా నిశ్శబ్దంగా వున్నది.

"హాస్టల్లో చేరి చదువుకునే ఆడపిల్లలంతా యీ గార్డెన్సులో కూచుని, నిట్టూర్పులు విడవమని కాదు యింత అందంగా యీ తోట వేసింది... తెలుసా?" అన్నది వసుంధర.

ఎంతో ప్రశాంతంగా వున్నది వాతావరణం. తీయని శోభ గోచరిస్తోంది చుట్టూ ప్రకృతిలో. దూరాన హాస్టలు బ్లాకులోంచి ఏవో యింగ్లీషు పాటలు వినిపిస్తున్నాయి. మధ్య మధ్య కీచుమని కేకలు, పకపక నవ్వులు వినిపిస్తున్నాయి.

సుమిత్ర మళ్లీ నిట్టూర్చింది. వసుంధర పుస్తకం మూసేసి ప్రక్కన పడేసింది. "ఏమిటా వేదన? చెప్పమంటుంటే?" అన్నది. సుమిత్ర మనస్థితి విరబూచిన పారిజాత వృక్షంలా వున్నది. కదిలిస్తే జలజలా రాలుతాయి పుష్పాలు. ప్రకృతి మాధుర్యానికి మనస్సు కంపిస్తోంది. తనలోని ఆలోచనలన్నీ ఏదో విధంగా చెప్పేసుకోవాలని, ఆర్ద్రతని విరజిమ్మాలని అనిపిస్తోంది.

"నీకెప్పుడైనా పెన్ ఫ్రెండ్స్ అంటూ వున్నారా?" అన్నది సుమిత్ర.

"నాకు గిట్టవు అట్లాంటివి. ఏం నీకు కావాలా యిప్పుడు?" అన్నది వసుంధర.

"ఒక వయస్సులో అది చాలా రొమాంటిక్‌గా కనిపిస్తుంది. 16-21 సంవత్సరాల మధ్య కాదూ?"

"కావొచ్చు. ఇంతకీ దేనికీ ఉపోద్ఘాతం?"

సుమిత్ర కళ్లు సగం మూసుకుని చూస్తోంది. "జీవితంలో ప్రతి వ్యక్తికి యితరులకి కొంత ఆనందం. కొంత దుఃఖం కలిగించే అవకాశాలుంటాయి. అవి మనం ఉపయోగించు కోవడంలో వుంటుంది నేర్పు."

వసుంధరకి సుమిత్ర కళ్లు ఆర్ద్రంగా మెరుస్తున్నాయా అని అనుమానం కలిగింది. క్రింద పడిన పచ్చ పూవుని పట్టుకున్న ఆమె వ్రేళ్లు వణుకుతున్నాయా అనిపించింది. వసుంధర మౌనంగా వూరుకున్నది. ఈ ఏణ్ణర్థం పరిచయంలో రెండుమూడు సార్లు కూడ చూడలేదు యీ మూడ్‌లో సుమిత్రని. ఒకే రూములో వుంటూ ఒకేసారి కాలేజీకి వెడుతూ రిసెర్చి చేస్తున్నారు. ఇరవై నాలుగు గంటలూ కలిసే వుంటున్నారు. కానీ యిల్లాంటి మూడ్‌లో సుమిత్ర పడినప్పుడు వసుంధరకి ఆమె అర్థంకాదు. ఏమీ చెప్పదు. బిగ్గరగా ఏడిచేసి బాధనైనా తీర్చుకోదు. ఏదో ఒక పరమ సత్యాన్ని లోకసామాన్యంగా చెప్పి, దాన్ని గురించే బాధ పడుతున్నట్లు కనిపిస్తుంది. ఆమె చేత మాట పలికించడం అసంభవం.

కాని....యీ నాటి వాతావరణం భిన్నంగా వుంది. చూట్టూ వున్న అందం, తమని అంటకుండా దూరం దూరంగా జరుగుతున్న ధ్వనులు, మూగగా ఆనందాన్ని విరజిమ్ముతూన్న పూలు, పిట్టలు, చెట్లు.. వీటన్నిటి మధ్య తామిద్దరే ఏదో ఒక సామీప్యం అనుభవిస్తున్నారు. కుసుమభరితమైన లతలా వున్నది సుమిత్ర.

"సుమిత్రా, చెప్పు. నేను వినడానికి సిద్ధంగా వున్నాను." అన్నది వసుంధర. సుమిత్ర క్రిందకి వాలి గడ్డిమీద పడుకుంది. వసుంధర ఆమె తలను తీసి, తన ఒళ్లో వుంచుకుంది. "చెప్పు మరి" అన్నదామె.

"నేను యింటరులో వుండగా పెన్ ఫ్రెండ్స్ సంఘంలో చేరాను. అంటే ఏడేళ్ల క్రితం అన్నమాట. దూర దూరాల్నించి వచ్చే వుత్తరాలు, కలిగే పరిచయాలు, అవి కొని తెచ్చే స్నేహ పరిమళాలు నా మనస్సులో నిత్యం మెదులుతుండేవి. ఎక్కువ మంది మగవాళ్ళే వ్రాసేవారు నాకు. లక్నో నుంచి ఒకతను సంగీతం నేర్చుకునే అబ్బాయి, మద్రాసు నుంచి ఒక అయ్యంగార్ల అబ్బాయి, స్పోర్ట్స్‌మేన్, హైదరాబాదులో ఒక యం.ఏ స్టూడెంటు... ఎవరో యింకా... తిరుపతి నుంచి మరో అమ్మాయి పరిమళ అని... ఇంకా ఎందరో వ్రాస్తుండేవారు. అందరికీ ఏదో ఒక పోజ్ యిస్తూ వ్రాయడం అలవాటు. నీకర్థమౌతుంది కదూ ఆ వయస్సు?

సభ్యుల జాబితాలో నా యోగ్యతలు: 16 సంవత్సరాలు, కవిత్వం, సంగీతం, ఫోటోగ్రఫీ అంటే యిష్టం... అన్నిట్లో ప్రవేశం, యితర ప్రాంతాల్లోని కాలేజీలను గురించి, విద్యార్థులను గురించీ తెలుసుకోవాలని కుతూహలం.. యివి యితరులకు సంబంధించి నంతవరకు తెలిసేవి. బాగున్నాయి యివన్నీ మరి.

గుప్పున వాసన వేసే వుత్తరాలు కొన్ని వస్తే.. అమ్మ చూసి కేకలేసింది రెండు మూడు సార్లు. యీ వ్రాతలన్నీ మానేయమని. కానీ నేను వాళ్ళకి వ్రాయడం మాత్రమే మానేశాను.

రోజు విడిచి రోజు ఉత్తరాలు వచ్చేవి. నేను ఆ రాత్రికి రాత్రే కూర్చుని, కొంచెం కాలేజీ ఖబుర్లు, కొన్ని ప్రకృతి వర్ణనలు. మానసికావస్థలు.. అన్నీ కలిపి వ్రాసేదాన్ని ప్రణయాత్మకంగా...."

సుమిత్ర ఆగింది. వసుంధర సుమిత్ర నుదుటి మీద వెంట్రుకలని ఉంగరంగా చుట్టి అల్లా వదిలింది.

"ఇంతకీ ముందు చెప్పిన వాళ్ళల్లో ఎవరిని ఏరుకోమంటావు నీ కథకి?" అనుకోకుండానే చిన్నగా నవ్వుతూ అడిగింది వసుంధర.

"అంత సుఖాంతమైన కథేమీ కాదు వసుంధరా... ఏడాది తిరిగే లోపుగానే అందరికీ వ్రాయడం మానేశాను నేను. మీ ఫోటో పంపండనో, వివాహాన్ని గురించి, వర్ణాంతర, రాష్ట్రేతర వివాహాలను గురించి మీ అభిప్రాయమేమిటనో, మీ వూరు వస్తాము కలుస్తారా అనో' ఇల్లాంటివి వ్రాసేవారు కొందరు, ఇల్లాటి వాళ్ళకి సమాధానం వ్రాయాలనిపించేది కాదు.

"వీళ్ళందరిలోకి ముందునుంచి ప్రత్యేకంగా కనుపించాడు ఒకతను. ఈవూరి అతనే. బెజవాడలో వున్న నాకు యీ వూరు చాలా గొప్పగా అనిపించడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. యం.ఏ. చదువుతున్నానని వ్రాశాడు. సారస్వతంతో బాగా పరిచయమున్న వాడు. అదీ కాక, ఏవేవో వర్ణనలు వ్రాసేవాడు అతి రమ్యంగా. పత్రికల్లో కథలు చదివినంత ఉత్సాహంగా చదివేదాన్ని మొదట్లో. అప్పుడప్పుడే వికసిస్తున్న ఆలోచనలు నావి. తీయని మాటలు, రమ్యమైన వర్ణనలు, మధురమైన భావనలు.. యిల్లాంటివి ఎక్కడ. ఏ రూపంలో

గోచరించినా మనస్సు పులకరించే రోజులవి. ముత్యాల వరుసవంటి అతని అక్షరాలు. అంత చక్కని దస్తూరీ ఎక్కడా చూడలేదు నేను. మనస్సుని రంజింపచేసే మాటలతనివి.

అతని స్నేహం నాకు అలవాటైంది. మొదట్లో అతన్ని గురించి నిర్వికారంగా ఆలోచించినా, తర్వాత నాలో ఏవో వూహలు మెదిలేవి. విశాలమైన నుదుటి మీద దీపం కాంతి మెరుస్తుండగా, చక్కని వ్రేళ్ళ మధ్య కలం పుచ్చుకొని వ్రాసే అతని మూర్తి కనుపించేది. నవ్వితే చిన్న గుంటపడే అతని కపోలం. మోచేతుల పైకి మడిచి పెట్టిన అతని షర్టు, ఆ మడత దగ్గర కనిపించే సౌందర్యం, గుండీ వూడదీసిన అతని లాల్చీ ఇల్లా రకరకాలుగా అప్పుడప్పుడు అతని రూపం కనుపించసాగింది. అతని కళ్ళు ఎంతో ప్రయత్నించిన మీదట వూహించగలిగాను. పొడుగాటి రెప్పల వెంట్రుకలు, సుతిమెత్తగా కనుపించే కనురెప్పలు, నవ్వితే ముడుచుకుపోయే కళ్ళు.. అవి మాత్రం కనుపించేవి."

సుమిత్ర కంఠం వణుకుతోంది. కళ్ళు గట్టిగా మూసుకొని వసుంధర చేతిని పట్టుకుంది. "ఏమిటో రొమాంటిక్ ఫూల్ ననిపిస్తుంది ఇప్పుడు. ఆ వయస్సు, పరిచయాలు, అవన్నీ అనుభవించేసి మర్చిపోయేవి. వాటి మర్చిపోనీని పర్యవసానాలే జీవితంలో జ్ఞాపకం వుంటాయి. ఆ పర్యవసానాల నంటి పెట్టుకున్న సంఘటనలు, మమతలు అన్నీ జ్ఞాపకముంటాయి కాబోలు.

ఉత్తరాల్లో ఎప్పుడూ అతను నా రూపాన్ని గురించి ప్రశ్నించలేదు. అతని రూపాన్ని గురించి వ్రాయలేదు. మూడేళ్ళు వ్రాసినా ఉత్తరాలు.. ఎన్నడూ ప్రస్తావించే ధైర్యం కలిగింది కాదు. ఏ విధమయిన వ్యక్తిగత విషయాల ప్రసక్తి ఉండేది కాదు. అతను వ్రాసే వాటిల్లో, ఏవో చిన్న చిన్న వ్యాసాలు, చక్కని స్కెచెస్ అతని ఉత్తరాలు, నాకు ఎన్ని సార్లో కుతూహలం కలిగేది. ఫోటో పంపండని వ్రాద్దామని. మగవాడు అతనే ఉత్సాహం చూపనిదే నేనెందుకు చూపాలి అని తమాయించుకునేదాన్ని. ఎంత వద్దనుకున్నా, అతని ఉత్తరం రాగానే మనస్సు ఊయలలూగి, ఆనందంతో పులకరించేది. ప్రతి అక్షరం తేనెలొల్కుతూ కనుపించేది. అర్ధరాత్రి నిద్రలేచి కూడా చదువుకునేదాన్ని అక్కడక్కడి పంక్తులు.

అతను యం.ఏ. పాస్ అయిపోయాడు. ఒక ఏడాది అవీ ఇవీ ఉద్యో గాల కోసం వెతికి లెక్చరరుగా స్థిరపడ్డాడు. నేను బి.ఎస్‌సి. పూర్తి చేసేసరికి మేము ఒకరి నొకరం చూసుకోకుండా, ఆప్యాయమొలికే మాటలు ఒక్కటి కూడా వ్రాసుకోకుండా కూడా అతి సన్నిహితులమై పోయాము. నేను అంటీ అంటకుండా బిడియపడుతూ వ్రాయడం నేర్చుకున్నాను. ఊహించుకొన్న కొద్దీ అతని కళ్ళే జ్ఞాపకం వస్తుండేవి. అతన్ని చూడడమే తరువాయి, మా స్నేహం లతలల్లుకుని, పుష్పిస్తుందని వూహించుకునే దాన్ని. ఇదంతా.. దేనికెంత ప్రాముఖ్యమివ్వాలో తెలియకపోవడం వల్లనే అనుకుంటాను. నన్నలముకున్న పరిమళం వంటిది అతని స్నేహం. ఆ నాలుగేళ్ళ నా జీవితంలో ప్రతి వారం పోస్టుమేన్ రాకకి ప్రతి రోజు తెల్లవారడానికీ ఒక ప్రాముఖ్యం ఇచ్చాయి అతనిని గురించిన ఆలోచనలు. ప్రొద్దున ఆలస్యంగా నిద్రలేవగానే సూర్యుని కిరణాలు కళ్ళని తాకితే… అతనే జ్ఞాపకం వచ్చేవాడు.

కాలేజీలో క్లాసులో పాఠాలు జరుగుతుంటే చూట్టూ వున్న మొగపిల్లల వంక తేరిపార చూసేదాన్ని. ఎక్కడైనా అతని పోలికలు కనిపిస్తాయేమోనని.. వసూ! మరీ పిచ్చిగా వుంది కదూ?"

వసుంధర లేదని తలూపింది. "లేదు చెప్పు!" అన్నది.

"నిజంగా అది పిచ్చే. బి.ఎస్.సి పూర్తి కాగానే హైదరాబాదులో యం.ఎస్‌సి. చదువుతానన్నాను. మిగిలినచోట్ల దరఖాస్తు చేసినా సీటు రాలేదు కాబట్టి వెంటనే ఒప్పుకున్నాను. ఊరు విడచి మరో చోట ఉండటానికి వెడుతున్నామంటే ఉత్సాహంగా ఉండటం సహజమే కానీ, రెపరెపలాడే మనస్సుతో చూడసాగాను అతన్ని కలుసుకోవడం కోసం. నాకు సీటు దొరికిందని వ్రాశాను అతనికి. అతను వేరే ఏదో కాలేజీలో లెక్చరరు అన్న సంగతి మా అన్నయ్యకి తెలుసు. హైదరాబాదు వెళ్లిన తర్వాత అతన్ని కలుసుకుంటానన్న సంగతి

మాటవరసకి చెప్పినట్లుగా చెప్పాను. వారం వారం వచ్చే అతని ఉత్తరాలని అందరూ గమనిస్తూనే వున్నా, అతన్నెందుకనో చాలా మర్యాదస్తుడి కింది జమకట్టేసి, పట్టించుకోవడం మానేశారు. హైదరాబాదుకి బయలు దేరేముందు కూడా ఎక్కువగా మాట్లాడలేదు నేను అతన్ని గురించి, ఏమిటో వెనుదీశాను.

"నేను అన్నయ్య వచ్చి యిక్కడ హొటల్లో దిగాము."

"యూనివర్సిటీకి వెళ్లడం, ఫీజు కట్టడం. యిక్కడికి వచ్చి హాస్టల్లో సీటు సంపాదించడం. అవి యివీ కొనుక్కోవడం అన్నీ ఒక వారంలో పూర్తయినాయి. ఈ వారం రోజుల్లో ఎన్నో చోట్లు తిరిగాము. బయటకు రావడం తడవు ఎక్కడో అతను కనిపిస్తాడని వెతికేవి నా కళ్ళు. అతను ఎవరని వెతుకుతాను నేను. ఎలా గుర్తుపడతాను!"

"అన్నయ్య వెళ్లిపోయాడు నన్నీ హాస్టల్లో దింపి. అతనికి వ్రాద్దామని సంకల్పం. రాత్రి వ్రాద్దామని ప్రొద్దున్న, తెల్లవారి లేచి వ్రాద్దామని రాత్రి వాయిదా వేసేదాన్ని. ఎందుకనో జాప్యం. వ్రాయగానే అతను వస్తాడు. అందుకేనేమో అర్ధం కాని జాప్యం చేశాను. ఒక రాత్రి పడుకున్నాను. ఎంతకీ నిద్రపట్టలేదు. చేయదలచుకున్న పని ఏదో మిగిలిపోయినట్లు లేచి అతని చిరునామాకి కవరు వ్రాశాను. నేను వచ్చాననీ, మళ్లీ శనివారం నాడు సాయంత్రం నన్ను చూడ్డానికి రమ్మని. తప్పక వస్తానని వ్రాశాడతను. ఆ జవాబు వచ్చినప్పట్నించీ నా మనస్థితి వర్ణనాతీతం. ఆ సాయంత్రాన్ని తలచుకుంటూనే, ఉఊకలు వేసే మనస్సుతో కాలం గడిపాను.

"వసూ, యిదంతా వింటుంటే నీకు ఆశ్చర్యంగా అనిపిస్తుంది కదూ? ఏదో వింత వూహలు కల్పించుకుని, ఒక ప్రణయాన్ని కాంక్షిస్తూ, అందుకై ఆరాటపడ్డానంటావు కదూ? కావచ్చు, మూడేళ్ళ క్రితం నా స్థితి అల్లాంటిది. మొదటి సారిగా యిల్లు వదలి వంటరిగా వుంటున్నాను. నా వంటరితనం, అతనిని గురించిన ఊహల్లోని నవ్యత... నా పరిస్థితికి కారణాలనుకుంటాను.

అతని రాకని, ఆ సమయంలో నా అలంకరణ, సంభాషణ, నన్ను చూసి అతనేవిధంగా ప్రవర్తించేదీ అతనూహించని సౌందర్యాన్ని అతను నాలో చూసి ఏమనుకునేది అన్నీ ఊహించుకున్నాను. నా వేపు ఆశ్చర్యంతో చూసే అతని కళ్ళని పులకరించే నా హృదయ స్థితిని తలచుకున్నాను.

శనివారం రానే వచ్చింది. సాయంత్రం నాలుగు నుంచీ నేను వద్దనుకుంటూనే అలంకరించుకున్నాను. పరీక్షకు వెళ్లే విద్యార్థినిలాగా వణుకుతున్నాను.

ఐదు గంటలకి విజిటర్స్ చీటీలు పట్టుకు వస్తోంది ఆయా. వరండాలోనే నుంచున్నాను. అతని చీటీ వచ్చింది. చల్లనైపోయిన వ్రేళ్ళలోకి ఆ చీటీని తీసుకొన్నాను. అదే దస్తూరీ. గదిలోకి వెళ్ళి చెప్పులు వేసుకుని బయటకు వచ్చాను. త్వరత్వరగా వరండాలన్నీ దాటి తోటలోకి వచ్చాను. ఆ తోట దాటి, పెద్ద మామిడి చెట్ల క్రింద నుంచి పరుగులెత్తాను. విజిటర్సు కూర్చునే చోటు చేరేసరికి ఆయాసపడుతున్నాను.

ఎంత గుంపులో వున్నా అతడిని గుర్తుపడతానని ధైర్యం... గుర్తు పట్టలేనేమోనని బెరుకు. తెల్లగా పొడుగ్గా ఒకాయన సూట్‌లో కూర్చుని వున్నాడు. అతనే! ఎంత చక్కని విగ్రహం. చీటీ చేతిలో నలుపుతూ 'నమస్కారమండీ!' అన్నాను. అతను తెల్లబోయినట్లు కనబడి చేతులు జోడించాడు. "ఎంత సేపయింది వచ్చి?" అతనింకా తెల్లబోయాడు. "మీరు పొరబడుంటారు మిస్!" అన్నాడు ఇంగ్లీషులో. నేను ఒకడుగు వెనక్కి వేశాను. "మాధవరావు గారు కారా?" అన్నాను.

'నేనండీ మాధవరావుని! సుమిత్రగారూ!" వెనక్కి తిరిగి చూశాను.

సుమిత్ర ఆగిపోయింది. వసుంధర ఉత్సుకతని రేకెత్తించదానికని ఆగలేదామె. ఆ సన్ని వేశాన్ని చెప్పలేక ఆగింది.

"'ఎల్లా వున్నాదతను?" వసుంధర మృదువుగా అడిగింది.

"బాగుండలేదు వసూ! బాగుండలేదు. లోతుకు పోయి, ఎఱ్ఱబారి సన్నగా గీతల్లాగా వున్న అతని కళ్ళు. కళ్ళ క్రింద నల్లని గుంటలు. స్ఫోటకం కావచ్చు. సన్నగా బాగా నల్లగా, పొడుగ్గా వున్నాడతను. కరుకుగా వుంది అతని ముఖం. వికారంగా వుంది అతని ముక్కు.

అతని కళ్లు... అవి చూసి బావురుమని ఏడవాలనిపించింది వసూ!

'నమస్కారమండి' అన్నాడతను చిరునవ్వుతో. అతను నన్ను చూసి చాలా సంతోషించాడు. అతని ముఖంలో చూపులలో కనిపిస్తోంది ఆవిషయం స్పష్టంగా. నా పెదవులు సన్నగా కదిలాయి. నా చేతిలోని చీటీ క్రిందికి జారవిడిచి, సిమెంటు బెంచీ వేపు చూశాను. మరుక్షణంలోనే క్రింద గడ్డి చూపించి 'ఇల్లా కూర్చోండి' అన్నాను అస్పష్టంగా. అతను జేబులోంచి రుమాలు తీసి పరుచుకుని కూర్చున్నాడు. నేను చెప్పులు విడిచి కూర్చున్నాను. అతని వంక కళ్ళెత్తి చూడలేకపోతున్నాను.

'వచ్చే ముందు వ్రాయలేదేం నాకు?' అతని కంఠం గంభీరంగా వుంది. ఏదో చనువు వినిపిస్తోంది ఆ స్వరంలో.

'వ్రాయలేదు. మీ ఇల్లు ఎంత దూరం ఇక్కడికి?'

'ఏమంత దూరం కాదు' అతను గడియారం చూసుకున్నాడు.

అతని చేతులపై బాగా నలుపు అరచేతిలోని తెలుపుకి కాంట్రాస్ట్‌గా వుంది. వేళ్ళ కణుపులు బండగా వున్నాయి.

'మీరు బైటికి రావచ్చునా యీ టైములో?' అన్నాడతను. నేను పరధ్యానంగా గడియారం చూసుకున్నాను. 'రావచ్చు... కానీ' అని ఆగిపోయాను. హాస్టల్లోకి వెళ్ళిపోవాలనిపిస్తోంది అప్పటికే.

'పదండి అలా వెడదాం ఎక్కడికైనా!' అంటూ అతను లేచి నుంచున్నాడు. నేను కూడా లేచాను. బయట గేటు దగ్గర చిన్న కారు నిలబడి వుంది. ముందు తలుపు తీసి ఎక్కండన్నాడు. వద్దు వెనక కూర్చుంటానని అననివ్వలేదు నన్ను... 'ఎక్కండి' అన్నాడు మళ్ళీ. యాంత్రికంగా ఎక్కాను.

నాకు గొంతులో ఏదో వేదనగా వుంది. శరీరమంతా నీరసంతో వాలిపోతోంది. నరాలలోని పటుత్వం ఒక్కసారి సడలి, శక్తులన్నీ నీరసించి పోతున్నాయా అనిపించింది.

కారు బయలుదేరినప్పట్నించీ రోడ్డు వంకే చూస్తున్నాను నేను. 'ఇన్ని సంవత్సరాల తర్వాత మనం కలుసుకోవడం చాలా బావుంది నాకు. కాదూ? మీ వూరు వచ్చి, మిమ్మల్ని చూసేద్దామని ఎన్నో సార్లు అనిపించినా ఎప్పుడూ కుదరలేదు' అన్నాడతను. మధ్య మధ్యను హారన్ మ్రోగిస్తూ అతను కారు సున్నితంగా నడపడం మాత్రమే తెలుస్తోంది నాకు. మెత్తగా జారిపోతోంది సిమెంటు రోడ్డుమీద కారు. గాలికి నా ముంగురులు కదులుతున్నాయి. బజార్లన్నీ దాటి నిర్జనంగా వున్న రోడ్డు మీద పోతోంది కారు.

'మనం ఏమేమి ముఖ్యమైన ప్రదేశాలు దాటి వచ్చేమో తెలుసా? 'న్యూ మార్కెట్టు' 'హాస్పిటలు', 'హైకోర్టు' కొంచెం దూరాన చార్మినార్. "ఎప్పుడూ రాలేదా మీరీ వేపు?' అన్నాడతను.

'లేదు!' అన్నాను నేను. మరి కొంతసేపు నిశ్శబ్దంగా గడిచింది. ఎక్కడో వూరి బయటకు వెడుతున్నామని తెలుసు నాకు.

'యూనివర్సిటీకి ఒక్కరూ వెళ్ళడం అలవాటైందా?' అన్నాడతను. తలూపాను. 'క్లాసులు జరుగు తున్నాయా?' అన్నాడు. తలూపాను.

పావుగంట తరువాత బ్రిడ్జి, ఒక చిన్న తోట. పెద్ద చెరువు వున్న ఒక ప్రదేశాన్ని చేరాము. బ్రిడ్జి దాటగానే కారు ఆపి తలుపు తీశాడతను. కొన్ని మెట్లు క్రిందికి దిగి, అక్కడున్న తోటని చేరాము. ఎదురుగా ఎన్నో గులాబీలు, చిన్న చిన్న మామిడి చెట్లు అశోక వృక్షాలు. ఒక చెట్టు క్రింద కూర్చున్నాము.

'ఏమిటంత సైలెంట్‌గా వున్నారు? మీకింత కొత్త వుంటుందనుకోలేదు నేను.. బాగుండలేదా యిలా రావడం?' అన్నాడతను. నేను ప్రయత్నపూర్వకంగా నవ్వాను. 'అబ్బే ఏం లేదు' అన్నాను నా వూహకి, ఈ యదార్థానికి సమన్వయపరచుకుని, ఒక సంబంధమేర్పరచడానికి ప్రయత్నిస్తోంది నా మనస్సు. చెట్టుకి తొడిగిన మొగ్గ నేడో రేపో దివ్య సుగంధ పుష్పమై వికసిస్తుందని ఎదురు చూడగా చూడగా... ఆ మొగ్గ ఎండి రాలిపోయినట్లుంది నా పని.

"మీరు నన్ను గురించి ఏమనుకునేవారు?" ఎందుకింత వ్యక్తిగత మైన ప్రశ్న వేశాననుకుంటూనే అడిగాను. అతను తేలిగ్గా నవ్వాడు. 'ఏమనుకునే వాడినా? ఏమో!... కానీ నేను చాలా ప్లీజ్ అయ్యాను మిమ్మల్ని చూసి. మిమ్మల్ని చూడగలిగినందుకు నన్ను నేను అభినందించుకున్నాను. మరి మీరు?'

నేను కొంచెం సిగ్గు పడి నవ్వాను. 'నేను కూడాను' నా ముఖం నేను చెప్పిన మాట వింటుంది. కానీ నా హృదయం మాత్రం హాయిగా నవ్వలేదు. అతని ముఖం మాత్రం సంతోషంతో వికసించింది. యూనివర్శిటీ విషయాలు, లెక్చరర్లను గురించి, వూళ్లో సాహిత్య సంఘాలను గురించి నేను చూడవలసిన ప్రదేశాలను గురించి చెప్పాడతను. అతని కంఠం శ్రావ్యంగా వినిపించడం మానేసింది కాస్సేపు గడిచేసరికి, నాలోని వైముఖ్యం అతనికేమీ పట్టినట్లు కనుపించలేదు.

మాట్లాడుతున్నంత సేపూ నా కళ్లు, నుదురు చూస్తున్నాడతను. తల వంచుకుని కూర్చున్న దాన్ని మళ్ళీ ఒకసారి నిజం చూసి తెలుసుకుందామన్నట్లు కళ్లెత్తి అతని వంక చూశాను. ఏమిటో! మార్దవం లేదు. అతని కళ్ళల్లో ఏ మెరుపులూ లేవు... నాకు నచ్చని భావాలేవో వున్నాయి. లోకంలో విషయాలన్నీ తనకే కావాలన్న దురాశ కనిపిస్తోంది ఆ చూపులో. తన స్వంతమైన వస్తువు వంక చూసుకుంటున్న దర్పమూ కనిపిస్తోంది. నేను తల వంచేసుకున్నాను.

చీకటి పడేలోపే తిరిగి వచ్చేశాము. 'రేపు యింటికి వెడదాము. వస్తారా?' అన్నాడతను హాస్టల్ గేటు దగ్గర. నేను మాట్లాడలేదు. నాకు వెళ్లాలని లేదు. చికాకు కలుగుతోంది. అతను నాకు వ్రాసిన వుత్తరాలు, నేను అతనికి ఆప్యాయంగా వ్రాసిన ఉత్తరాలు అందంగా తేలికైన పూలలా కనుపించాయి. మరుక్షణమే హోరు గాలి లేచి, పూలన్నీ అల్లా ఎగిరిపోయాయి దూరంగా...

'రేపా?' అన్నాను సందిగ్ధంగా.

'ఏం? ఆదివారమేగా! నాలుగింటికి వస్తాను. ఏం?' అన్నాడతను. లాలనగా వుంది అతని ప్రశ్న. నేను వప్పుకోనిదీ వీల్లేదన్నట్లుంది అతని వాలకం.

'ఊ' అన్నాను. 'గుడ్‌నైట్' అని కారెక్కి తలుపు వేసుకున్నాడు. కారు బయలుదేరి వెళ్ళేవరకు అలాగే నుంచున్నాను నేను. హాస్టల్లోకి వస్తుంటే... ఆ పెద్ద మామిడి చెట్ల క్రింద నుంచి గుడ్డిగా వెలిగే దీపాల క్రింద నుంచి వస్తుంటే.. నాకు కలలోంచి మేలుకుంటున్నట్లనిపించింది. హఠాత్తుగా ఒక దరిదాపులేని ఎడారిలో పడవేసినట్లుంది నా పరిస్థితి. ఆ రాత్రి... ఎంతసేపో కరువు తీరా నిశ్శబ్దంగా ఏడ్చాను. నాకు కలిగిన నిరాశ, బాధ తగ్గిపోయాయి.

మర్నాడు ఏమీ చేయలేదు. మధ్యాహ్నం నుంచి నాకు మళ్ళీ ఆరాటం ప్రారంభమైంది. ఏమిటి నాకతనితో సంబంధం? ఎందుకు నేను వాళ్ళింటి కెళ్ళాలి అనిపించింది. మూడున్నరైనా నేను లేచి తయారు కాలేదు. నాలుగు కావస్తున్న కొద్దీ నాకు నీరసం ఎక్కువయింది. ఏమి చేసేందుకు శక్తి లేకుండా అశక్తురాలి వలె పడుకున్నాను. ఆయా చీటీ పట్టుకు వచ్చింది. నేను బద్ధకంగా లేచి చీటీ వెనకాల వ్రాశాను. 'వంట్లో బాగులేదు. మన్నించండి రాలేను' అని. మరి పావు గంటకి మళ్ళీ వచ్చింది ఆయా. మళ్ళీ ఎప్పుడు కలవమంటారు? అన్న ప్రశ్న పట్టుకుని. నేనే ఉత్తరం వ్రాస్తానని సమాధానం వ్రాసి పంపాను. నిర్వికారమైన మనస్సుతో నిద్రపోయాను ఆ రాత్రి. వారం రోజుల వరకు ఏమీ వ్రాయలేదు నేను.

ఊళ్ళోనే మరో కాలేజీలో పని చేసే అతను. ఒక మధ్యాహ్నం యూనివర్శిటీలో కనిపించాడు నాకు. నన్ను చూస్తూనే అతని ముఖం నవ్వుతో వికసించింది. 'హల్లో! బాగున్నారా?' అన్నాడు నేను తలూపాను.

'ఏం యిల్లా వచ్చారు?' అన్నాను.

'మిమ్మల్ని చూద్దామని' నవ్వాడు. 'అబ్బే మా తమ్ముడికి ఫీజు కట్టాలని వచ్చా.. బి.ఎస్‌సి.లో వున్నాడు. ఉత్తరం వ్రాస్తానన్నారు. వ్రాయలేదా' అన్నాడతను మళ్ళీ.

'మొన్న మంగళవారం వ్రాశాను. అందలేదా?'

'లేదే! ఏమని వ్రాశారు?' అన్నాడతను.

'ఇవ్వాళ నన్ను చూడ్డానికి రమ్మని వ్రాశాను' అప్రయత్నంగా ఆడేశాను అబద్ధాలు. పిరికిగా తప్పించుకోవడానికని ఆడేశాను కానీ మనస్సు వీటిని అంగీకరిస్తోంది. ఇతని పట్ల నీకు బాధ్యత ఏమిటి అని సమర్థించుకో చూస్తోంది. నువ్వెందుకు సంజాయిషి చెప్పుకోవాలని ఎదురు తిరిగి ప్రశ్నిస్తోంది హృదయం.

'అరె. సారీ! సాయంత్రం కాలేజీలో ఒక మీటింగు వున్నది. మీకు ప్రాక్టికల్సు రెండింటికి కదా? అలా వూళ్ళోకి వెళ్ళి కాఫీ త్రాగేసి వద్దాం రండి' అన్నాడతను. దూరాన అతని కారు నిలబెట్టి వుంది. మెట్లు దిగబోతూ ఆగాను నేను. అడ్డంగా తలూపాను. 'వద్దు' అన్నాను. కానీ అతనితో పాటు మెట్లు దిగి క్రిందికి వచ్చాను. అతను ఆశ్చర్యపోయాడు ముందు. 'ఏం?' అన్నాడు సందేహంగా. అతని ప్రశ్న అంత చొరవగా లేదు. 'ఏం లేదు. వద్దు' అన్నాను అతని వంక చూసి. అతని కళ్ళల్లో ఏమిటది అన్న సంశయం వున్నదా అనిపించింది నాకు.

'నేను వెడతాను మరి. తలనొప్పిగా వుంది' అని నమస్కారం చేసి వీలైనంత హాయిగా నవ్వి. వెనక్కి తిరిగి మెట్లు ఎక్కి కాలేజిలోకి వెళ్ళి పోయాను. అతను ఒక నిమిషం ఆగి కారు స్టార్టు చేసి వెళ్ళి పోయాడు..."

సుమిత్ర కంఠం రుద్ధమై పోయింది.

"చీకటి పడుతోంది లే" అన్నది వసుంధర. సుమిత్ర కదల్లేదు.

".... ఆ తర్వాత వారం రోజులకి ఏదో వూరు వెడుతున్నానని, నెల వరకు రాలేనని ఉత్తరం రాశాడతను. నెలరోజుల తర్వాతనే వ్రాయమన్నాడు నన్ను. ఈ లోగా నాకేదయినా సహాయం అవసరముంటే వాళ్ల తమ్ముడికి చెప్పమన్నాడు నన్ను ఫోన్‌లో.

నెల దాటినా నేను అతనికి వ్రాయలేదు. ఆ తర్వాత అతనొక్కసారి వచ్చాడుట హాస్టలుకి నేను లేనప్పుడు. వచ్చి వెళ్లాడని తెలిసి కూడా ఏమిటో సంగతి కనుక్కోలేదు వసూ. నేను చేసుకున్న వూహలన్నీ కల్లలై పోయాయన్న బాధ ఒక్కటే కాదు నాకు. తానంత వికారంగా ఉన్నట్లు కూడా అతనికి తెలియదా అని కూడా నాకే బాధ. ఏమిటో నా ఆలోచనల్లోంచి అతణ్ణి తొలగించుకోవడానికి ప్రయత్నించాను. అన్నీ మర్చిపోవడానికి యత్నించాను. అటు యిటు ఆనందంతో చూడదగిన విశేషాలేమీ లేనట్లుగా సూటిగా సాఫీయైన రోడ్డు మీద నడకలాగా సాగింది జీవితం. ఏవో అందమైన విషయాలు యింకా ముందు ముందు చూడాలన్న ఉత్సాహం లేదు ఆ గమనంలో. నన్నలముకొనిన నిరాశ మెల్లిగా విడిపోసాగింది.

మొదటి టరమ్ సెలవులకి నేను యింటికి బయలు దేరాను. రైలు సికందరాబాదు చేరింది బయటకు తలవుంచి స్టేషనులోకి చూడసాగాను. బిస్కట్ల బండి వాణ్ని పిలిచి ఒక పాకెట్టు కొన్నాను. రైలు బయలు దేరే వేళయింది. దూరాన్నుంచి జనం పరుగులు పెడుతూ రైలు వేపుకి వస్తున్నారు. ప్లాటు ఫారంమీదకి చూశాను. చటుక్కున అతను కనబడ్డాడు. పుస్తకాల షాపు దగ్గర నిల్చుని ఏదో మేగజీను తిరగవేస్తున్నాడు. అతను తలెత్తి చూశాడు. కొద్ది క్షణాల తర్వాత నన్ను చూడగానే అతని ముఖం ఒక్కసారిగా వికసించింది. నా హృదయం ఝల్లుమన్నది... భయంతో. చికాకుతో ముడుచుకు పోయింది మనస్సు. నా

ముఖంలో నవ్వు రాలేదు. ఎందుకితనితో నేనీ పరిచయాన్ని పొడిగించడం? మనస్సు నిగ్గబట్టుకుని నేను ముఖం ప్రక్కకు తిప్పుకున్నాను.

రైలు కూత పెట్టింది. ఒక్కసారి తలత్రిప్పి అతనేమి చేస్తున్నాడో అని చూశాను నేను. పది గజాల దూరంలోనే ఉన్నాడతను. అతని కళ్ళు మెరుస్తున్నాయా అనిపించింది. ఆర్ద్రంగా మిణుకు మిణుకు మంటున్నాయి ఆ కళ్ళు... బాధాకరమైన ఒక సత్యాన్ని కనుక్కొని, తీవ్రవేదన పొందుతున్నట్లుందేమో ఆ చూపు అని.. యిప్పుడనిపిస్తుంది నాకు.

అతనితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు నా ఇష్టం వచ్చిన తీరున నడిపి, నన్ను గురించి, ఏవో ఆశలు కల్పించుకోనిచ్చి... ఆ స్నేహాన్ని నా ఇష్టం వచ్చినట్లు త్రెంపి వేసే అధికారం నాకెవరిచ్చారు? 'నీతో స్నేహం నాకిపుడు బాగుండలేదు. ఫో' అని విసరి కొట్టే హక్కు నాకు లేదు. వసూ, అవన్నీ ఇప్పుడనుకుంటాను. ఆ ఫ్లాటుఫారం మీద అతనితో నవ్వుతూ మాట్లాడితే నా సొమ్మేమి పోయింది? నా ఘనత ఏమి తగ్గింది? ఒక కీటకాన్ని అవతలికి త్రోసి పారేసి, అది బాధతో గిల గిల లాడుతుంటే, నాకేమీ పట్టనట్టు చూస్తూ ఊరుకున్నాను. తోటి మానవుణ్ణి అల్లాగే బాధించాను నేను..."

"తర్వాత ఎప్పుడు చూశావు అతణ్ణి మళ్ళీ?" అన్నది వసుంధర. సుమిత్ర ఆమె వళ్ళో తలదాచుకుని బిగ్గరగా ఏడ్చింది. ఎంతసేపుగానో ఆపుకున్న దు:ఖం ... పొంగి పొర్లుకొచ్చింది.

"లేదు.. అందుకే వసూ, అన్నాను జీవితంలో ఎవర్కైనా మరో వ్యక్తికి ఆనందం కలిగించే అవకాశం ఎప్పుడో గానీ రాదని, ఆ వచ్చిన అవకాశాన్ని జార విడుచుకోవడమే కాదు. అతి క్రూరంగా వేదన కలిగించి, వెను తిరిగి సవరించుకోలేని అపచారం చేశాను నేను. ఎంత సేపూ నా ఆశలు తల్లక్రిందులవడం, నన్ను గురించిన ఆలోచనలే నాకు తోచాయి గానీ.. అతనిలో నేనేమి వూహలు రేకెత్తించానో, అతను నన్ను చూసి ఏమనుకున్నాడో, నేను ఆతృతగా అతన్ని చూడ్డానికి పరుగెత్తుకొని వచ్చి నీవా అన్నట్లు చూసినప్పుడు అతనెంత అవమానభారంతో క్రుంగి పోయినాడో, ఇవేమీ నాకు పట్టలేదు... వసూ. నేను చేసిన పని ఎంత తప్పు!" సుమిత్ర ఏడుస్తూనే వుంది. వసుంధర ఆగింది. "ఎందుకు సుమిత్రా ఆ ఏడుపు? నువ్వేం చేశావని తప్పు? మళ్ళీ ఎప్పుడు చూశావు అతణ్ణి?" అన్నది ఆమె సుమిత్ర తల నిమిరి.

సుమిత్ర మరొక్కసారి బిగ్గరగా ఏడ్చింది. "ఎప్పుడు చూస్తాను? నేను సెలవులంతా అతణ్ణి గురించి ఆలోచించలేదు. ఇక్కడికి తిరిగి వచ్చిన మూడో నాడు పేపరులో పడింది.. అతను రెండు రోజులు జ్వరంతో తీసుకొని చనిపోయినట్లు... వసూ... నేను నిజంగా పాపం చెయ్యలేదూ? ఆఖరుసారిగా నైనా అతణ్ణి చిరునవ్వుతో పలుకరించి ఆ ఆనందాన్ని యిస్తే నిజంగా ఎంత మధురంగా వుండేవి అతని స్మృతులు? నన్ను అహోరాత్రాలు వెన్నాడే బాధ మాత్రమే మిగిలింది నాకు"

బాగా చీకటి పడే వరకు కూర్చున్నారిద్దరూ. చూట్టూ ప్రకృతి అంతా కనులకు స్పష్టంగా కనిపించడం మానేసింది. అక్కడొకటీ యిక్కడొకటీ పక్షులు ఆతృతగా అరుస్తూ, ఎగురుకుంటూ వెళ్లాయి.

"లే సుమిత్రా! లోపలికి పోదాం పద!" అన్నది వసుంధర. సుమిత్ర లేచి, కళ్లు తుడుచుకుంది కొంగుతో. వసుంధరను ఆనుకొని రూము చేరింది ఆమె. రూములోకి వెడుతూనే మంచం మీద పడి వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది ఆమె.

అప్పుడుగానీ, ఆ తర్వాత ఎన్నోసార్లు దిగులుగా వుండే సాయంత్రాల్లో గానీ సుమిత్ర ఏడ్చినప్పుడు.. వసుంధరకి ఏమని ఆమెను అనునయించాలో తోచలేదు.

భూమి త్రవ్విన కొద్దీ వూరుతుంది నీరు. ఎవరేమి చేయగలరు? ఎవరూ తీర్చలేని, ఎవరికి వారు తీర్చుకోలేని వ్యథలు కొన్ని వుంటాయి. అవి అంతే..!

(1959)